

Prof. dr hab. Bogumił Nowicki
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

Poznań, 25. 10. 2019 r.

Recenzja pracy doktorskiej mgr Yuting He
pt.: „Twórczość fortepianowa Juliusza Zarębskiego
na przykładzie wybranych utworów. Problemy interpretacyjno- wykonawcze.”

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Rada Wydziału Instrumentalnego – pismo z dnia 30 września 2019 roku. Zlecenie podjęte na podstawie *Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku, o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. Nr 65, poz. 595, Dz. U. Z 2005 nr 164 poz. 1365)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 21.05. 2018 roku, w związku z wnioskiem pani mgr Yuting He w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka:

1. Nr 118/2017/2018 w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora w osobie prof. dr hab. Bogdana Czapiewskiego
2. Nr 159/2017/2018 w sprawie wyznaczenia recenzentów pracy doktorskiej w osobach prof. dr hab. Bogumiła Nowickiego i dr hab. Witolda Holtza

Na podstawie przekazanej mi przez Panią Dziekan Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku prof. dr hab. Elżbietę Rosińską - kompletnej dokumentacji, stwierdzam, że w świetle *Ustawy z dnia 14 marca*

2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Uchwały w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Yuting He, wyznaczenia promotora i recenzentów zostały podjęte prawomocnie, zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 2 w/w *Ustawy*.

Podstawowe dane o kandydatce:

Pani mgr Yuting He urodziła się 12 kwietnia 1991 roku w Wuhan (Chiny). Studia pianistyczne w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku ukończyła w roku 2016 w klasie fortepianu prof. dr hab. Bogdana Czapiewskiego.

Doktorantka zdobyła szereg nagród na konkursach:

- w latach 1998 – 2005 otrzymała 7 pierwszych i jedną trzecią nagrodę na konkursach pianistycznych dla małych chińskich artystów z prowincji Qingshan
- 02. 03.2008 r. otrzymała złoty medal w konkursie pianistycznym Pucharu Złotego Słonecznika w Wuhan, Chiny;
- 13.04.2008 r. została laureatką 4 miejsca konkursu pianistycznego Pucharu Złotego Słonecznika w Chinach Środkowych;
- 30.05.2017 r. wzięła udział w „International Music Competition Grand Prize Virtuoso” w Salzburgu zdobywając 2 miejsce;
- 8.07.2017 r. otrzymała dyplom uczestnictwa w Konkursie Pianistycznym na wyspie Ischia we Włoszech
- 30.04.2018 r. zdobyła 3 nagrodę w „eMuse International Online Music Competition” w Grecji;

Pani Yuting He w trakcie studiów brała aktywny udział w wielu mistrzowskich kursach pianistycznych (MKP):

- 19.05.2011 r. MKP prof. Alberto Nose (Włochy) AM Gdańsk
- 15.11.2011 r. MKP prof. Elżbieta Stefańska AM Gdańsk

- 26.04- 03.05.2014 r. MKP prof. Fabio Bidini (Włochy) i prof. Perem Nystrom (Szwecja) w Vanersborg (Szwecja)
- 27.08-31.08.2014 r. MKP prof. Pascal Devoyon (Francja) w Apeldoorn (Holandia)
- 05.09-06.09.2017 r. MKP prof. Ingrid Fliter (Argentyna) w Dusseldorfie (Niemcy)
- 07.09-10.09.2017 r. MKP prof. Gottlieb Wallisch (Austria) w Gutenstein (Austria)
- 28.10-29.10.2017 r. MKP prof. Boris Petrushansky (Rosja) w Dusseldorfie (Niemcy)
- 11.03.-13.03.2018 r. MKP prof. Ronald Krueger (Niemcy) w Dusseldorfie(Niemcy)
- 12.03.-13.03.2018 r. MKP prof. Igor Tchetuev (Ukraina) w Dusseldorfie (Niemcy)

Działalność koncertowa Doktorantki okresie od 2008 r. do 2017 r. obejmuje 22 wystąpienia publiczne – zarówno z pojedynczymi utworami solowymi i kameralnymi jak również z pełnymi recitalami. Pani Yuting He od stycznia 2017 r. jest gościnnym nauczycielem w „Baroque Arts Scholl” w Wuhan (Chiny).

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Yuting He zatytułowana „Twórczość fortepianowa Juliusza Zarębskiego na przykładzie wybranych utworów, problemy interpretacyjno-wykonawcze” składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na płycie CD i jego opisu, stanowiących łącznie pracę pod w/w tytułem.

Materiał fonograficzny, utrwalony na płycie CD, obejmuje nagrania następujących utworów Juliusza Zarębskiego:

- Wielki polonez / Grande Polonaise Fis- dur op.6
- Róże i ciernie / Les Roses et les Epines op. 13
- Impromptus-kaprys / Impromptu- Caprice op.14
- Ballada / Ballade op. 18
- Kołysanka / Berceuse op. 22 - wersja na fortepian solo
- Tarantela / Tarantelle op.25

Nagrania dzieł dokonano w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (lipiec, sierpień 2019 r.). Realizatorem nagrania była mgr Anna Kasprzycka.

Dziełem artystycznym, przedstawionym do oceny przez panią mgr Yuting He jest sześć kompozycji Juliusza Zarębskiego, przybliżających w sposób bardzo przekrojowy jego twórczość fortepianową. Wszystkie te niezwykle odpowiedzialne pozycje literatury fortepianowej wymagają od wykonawcy znakomitego opanowania warsztatu pianistycznego oraz ogromnej wyobraźni i wrażliwości dźwiękowej. Kompozycje prezentują nie tylko wirtuozowski rozmach i niezgłębione pokłady ekspresji, lecz także „późnoromantyczną myśl”, umocowaną silnie w europejskiej tradycji i kulturze. Doktorantka wywiązała się z podjętego zadania na ogół bardzo pozytywnie (kilka krytycznych uwag zamieszczę w dalszej części recenzji). Elementem obniżającym wartość artystyczną fragmentów nagrania jest rozstrojony fortepian – np. oktawy grane w wyższych rejestrach w Polonezie (sesja nagraniowa realizowana w dniu 21 sierpnia 2019 roku).

Wielki polonez op. 6 Juliusza Zarębskiego nawiązujący stylistycznie do polonezów Chopina i Liszta został przez Doktorantkę bardzo trafnie odczytany. Wsłuchujemy się we fragmenty niezwykle dramatyczne i bohaterskie, bardzo przypominające frazy najśłynniejszych polonezów Fryderyka Chopina, z sąsiadującymi jednocześnie częściami lirycznymi, do złudzenia przypominającymi utwory Franciszka Liszta. Uwagi krytyczne, jakie można poczynić w stosunku do wykonania Poloneza przez Doktorantkę, dotyczą przebiegów szesnastkowych w taktach 30- 31 i 34- 35 oraz 246- 247 i 250-251. (Spowalnianie przebiegów szesnastkowych stoi w opozycji do oznaczenia tych fragmentów przez kompozytora jako *con bravura*). Kolejna uwaga dotyczy wewnętrznych crescend w taktach 78, 79, 82, 83, 86, 87, 90. Kompozytor nie opatrzył pierwszych ósemek akcentami, które zostały przez grającą artystkę bardzo uwypuklone.

Róże i ciernie op. 13 to cykl pięciu miniatur, dających wykonawcy możliwość zaprezentowania swoich możliwości technicznych i lirycznych.

Pierwsza część cyklu oznaczona na ostatniej stronie rękopisu jako *Promenade* (Przechadzka) to - oprócz 14 taktowego wstępu i kilku taktów kody, będących swoistą zapowiedzią impresjonizmu - „czysta” liryka wokalna. Dobranie właściwego rodzaju

dźwięku oraz odpowiedniego prowadzenia narracji muzycznej było dla Doktorantki wyzwaniem, z którym poradziła sobie doskonale. Pewne wątpliwości dotyczą uszeregowania szesnastek występujących w taktach 79-81, brzmiących jak fragmenty triolowe, gdy tymczasem są to pochody pogrupowane 4x4 szesnastki.

Druga część Deception (Rozczarowanie) - bardzo energetyczna - dała szansę Doktorantce na pokazanie nie tylko wielkiej sprawności technicznej, ale również Jej temperamentu muzyczny i sił witalnych. Drobne niedosyty dotyczą realizacji *accelerando molto* w części *piu animato*, które pojawia się dopiero w dwóch taktach poprzedzających *prestissimo*.

Trzecia część Reproche (Zarzut) wykonywana jest najczęściej w konwencji sentymentalno- melancholijnej. Pani Yuting He zagrała ją z pewną powściągliwością i dystansem emocjonalnym, nadając kompozycji lekkość i prostotę, cenioną nie tylko w kompozycjach Juliusza Zarębskiego.

Czwarta część Allegro molto (quasi Presto) choć pozbawiona tytułu, ma bardzo wyrazisty charakter: pełen optymizmu i radości z jednej strony oraz gorących uczuć z drugiej. Powściągliwość emocjonalna Doktorantki, chwalona w odniesieniu do trzeciej części cyklu, jest elementem hamującym przepływ emocji pomiędzy grającym, a słuchaczem. Fragment od taktu 27 do 45 grany jest zdaniem recenzenta w tempie zbyt wolnym. W taktach 99 do 104 chciałoby się usłyszeć lekkie *accelerando* nie zapisane wprawdzie przez kompozytora, ale wynikające z narastających emocji.

Piąta część Epilogue (Epilog) - zamykająca cykl jest częścią pogodną, uspakajającą ewentualne emocje powstałe po wysłuchaniu części poprzednich. Możemy ją zaliczyć do części kantylenowych. Wskazane byłyby zatem małe crescendo na czterech ósemkach poprzedzających ćwierćnuty w taktach 1, 2 i wszystkich miejscach analogicznych.

Kaprys op.14

Kompozycja trudna do zinterpretowania. W częściach zewnętrznych A i A¹ wręcz monotonna: kantylena w głosie najwyższym, podstawa harmoniczna w głosie najniższym i „wypełnienie” szesnastkowe w głosie środkowym. Doktorantka poradziła sobie z tym utworem doskonale, znajdując treści muzyczne nawet tam gdzie ich nie

było. Jedyna drobna uwaga dotyczy taktów 44-51 i 67-75, gdzie zastosowano akcenty metryczne w sposób mało finezyjny.

Ballada op. 18

Ballada, porównywana przez muzykologów do Ballady g-moll op. 23 Fryderyka Chopina, została przez Doktorantkę odczytana w sposób bardzo rzetelny. Zabrakło nieco lekkości we fragmentach figuracyjnych, a zbyt obfita pedalizacja powoduje niekiedy nakładanie się dwóch funkcji harmoniczych (fragment od taktu 29 do 72).

Kolysanka op. 22

Uroczą kompozycja utrzymana w znacznej części w dynamice *pianissimo*. Rytmicznym motywem przewodnim jest schemat: ćwierćnuta, triola ósemkowa, ćwierćnuta z kropką i ósemka (17 taktów na 74). Konsekwentne akcentowanie początku triol wprowadza niepotrzebną afektację. Wyjątkiem są takty grane *pianissimo* (36 i 38), gdzie dynamika trioli jest bardzo ładnie dopasowana do wybrzmiewających ćwierćnut.

Tarantelle op. 25

Tarantella bardzo efektownie kończy muzyczną część doktoratu Pani Yuting He. Artystka gra ją z ogromną energią i temperamentem. Podkreślenia godne jest utrzymanie żelaznego pulsu i świetnej artykulacji. Z obowiązku recenzenta muszę wskazać na niezagrąną pierwszą ósemkę w taktach 35 i - co ciekawe - doskonale zagrąną tę samą figurację w taktach 262 do 265.

Reasumując uważam, że poziom artystyczny, zaprezentowany przez Panią Yuting He na nagraniu, w pełni spełnia wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora sztuk muzycznych.

Opis dzieła artystycznego jest bardzo obszerną pracą, obejmującą 214 stron maszynopisu. Całość została podzielona na wstęp, trzy rozdziały, zakończenie, bibliografię oraz streszczenia w języku polskim, angielskim i chińskim. Pierwszy rozdział nosi tytuł: „Juliusz Zarębski – życie i twórczość”. Drugi to: „Analiza wybranych utworów Juliusza Zarębskiego”. Trzeci rozdział jest zatytułowany: „Problemy wykonawcze w wybranych utworach Juliusza Zarębskiego”.

Doktorantka oprócz dzieł przedstawionych na płycie opisała: *Trzy tańce galicyjskie op. 2 - w wersji na fortepian na 4 ręce* i *Kołysankę op. 22 – w wersji na skrzypce i fortepian*. Utwory te zostały poddane analizie formalnej w rozdziale drugim, oraz analizie pod kątem wykonawczym w rozdziale trzecim. Fakt ten można nazwać pewnego rodzaju „nadgorliwością” Doktorantki. Praca napisana jest bardzo piękną polszczyzną, rzadko spotykaną w doktoratach studentów zagranicznych studiujących w Polsce. Doktorantka zadała sobie ogromny trud przeanalizowania budowy formalnej prezentowanych utworów, co jednak wnosi niezbyt wiele do głównego tematu dysertacji. Ciekawszym pod tym względem jest rozdział trzeci, w którym Autorka dzieli się własnymi spostrzeżeniami dotyczącymi problemów interpretacyjno - wykonawczych granych utworów. Cennymi informacjami zawartymi w pracy są: miejsce i czas powstania kompozycji, oficyna która wydała dzieło, dedykacja autora i opinie na temat tych utworów wyrażane przez kompozytorów żyjących w owych czasach jak i współczesnych muzykologów polskich, niemieckich, rosyjskich i belgijskich.

Konkluzja

Przedstawiona do oceny praca doktorska Pani mgr Yuting He pt.: „Twórczość fortepianowa Juliusza Zarębskiego na przykładzie wybranych utworów. Problemy interpretacyjno- wykonawcze” świadczy o dobrym przygotowaniu Doktorantki do prowadzenia dalszej samodzielnej działalności artystyczno- naukowej. Pani Yuting He zaprezentowała wysoki poziom wykonawstwa artystycznego i przedstawiła oryginalne ujęcie tematu teoretycznego.

Stwierdzam, że praca doktorska Pani mgr Yuting He spełnia wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14. 03. 2003 roku.

Pracę doktorską Pani mgr Yuting He przyjmuję.

